

Література

1. Воробйова О., Лазебник А. Телескопічні неологізми сучасної англійської мови: структура і семантика. *Лінгвістичні студії Linguistic Studies*. Донецький національний університет імені Василя Стуса. Вінниця: ДонНУ ім. Василя Стуса, 2020. Вип. 40. Т. 2. С. 33–40.
2. Воробйова О.С., Лазебник А.Ю. Телескопічні неологізми сучасної англійської мови: структура і семантика. *Тези 72-ої наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету, присвяченої 90-річчю Національного університету "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка"*. Том 1. С. 233–234 (Полтава, 21 квітня – 15 травня 2020 р.)
3. Омельченко Л.Ф. Телескопічні слова сучасної англійської мови та їх структурно-семантична характеристика. *Збірник Львівського університету. Серія «Іноземна філологія»* Львів, 2003. Вип. 2. С. 15–54.
4. Островська Ю.К. Телескопізми як засоби оцінної номінації в англійській та українській мовах останнього десятиріччя ХХ – початку ХХІ століття. *Сучасні проблеми ті перспективи дослідження романських і германських мов і літератур : ІХ міжвуз. конф., 26–27 січня 2011 р. : матеріали доповідей*. Донецьк, 2011. С. 130–132.
5. Bryant M. *Blends Are Increasing*. *American Speech*. 1974. Vol. 49. No. 3/4. P. 163–184.

УДК 821.111'06:398.42

Дмитрюк С.С., студентка групи 501ФФ,
Кушнірова Т.В., доктор філол.наук, професор
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ОБРАЗ ПРИВИДА У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Вірування у надприродне, а саме у те, що окрім матеріального вираження – тіла існує і нематеріальна сутність – душа, яка у різні способи може відділятися або бути відділена від нього, існували з прадавніх часів і навіть у різноманітних змінених формах увійшли до найбільших світових релігій. Однак входження до різних віросповідань не єдине і не найголовніше, що зберегло образ привида до наших днів. Численні народні оповідки, легенди, фольклор загалом, а згодом і авторська література – ось головне джерело інформації як про трансформації, так і про незмінні від культури до культури головні ознаки даного образу. Метою нашої роботи є дослідження образу привида у сучасній англійській літературі, виокремлення спільних і відмінних рис у його зображенні авторами, функцій у сюжеті. Матеріалами для дослідження стали серія книжок «Агенція “Локвуд і К”» Джонатана Страуда та трилогія «Темні початки» Філіпа Пуллмана, а саме книжки «Сходи, що кричать» і «Магічний ніж» відповідно.

Поняття «привид» в англійському фольклорі трактується як «привид, душа або примара померлої людини, як зазвичай вважають, живе в

потойбічному світі та здатна повернутися в тій чи іншій формі до світу живих. Відповідно до описів або зображень, наданих тими, хто в них вірить, привид може з'явитися або у формі живої істоти, або як туманна подоба померлого чи, інколи, в інших формах [1]. Вважають, що місце, де з'явилися привиди, пов'язане з якимись їхніми сильними емоціями минулого — докорами сумління, страхом або жахом насильницької смерті. Також знаходимо, що особи, яких переслідують привиди, відповідальні за нещасливий минулий досвід привида або пов'язані з ним. Традиційні візуальні прояви переслідування включають видіння, зміщення об'єктів або появу дивних вогнів; слухові ознаки включають безтілесний сміх і крики, кроки, дзвін дзвіночків і спонтанні звуки із музичних інструментів.

У своїй серії книжок Джонатан Страуд досить детально описав світобудову, яка стосується саме привидів, давши чітке визначення, що є привидом, та на які типи і різновиди вони поділяються. У Страуда привид (синоніми гість, фантом) – «дух померлої особи... Мають багато різновидів, які фахівці поділяють на три типи – *Перший Тип*, *Другий Тип*, *Третій Тип*. Привид завжди з'являється біля свого *Джерела*, що найчастіше є місцем його смерті. Привиди набирають силу в темряві – особливо між дванадцятою і другою годиною ночі. Зазвичай вони не займають живих людей (або просто не цікавляться ними), проте часом трапляються привиди, небезпечні для людського життя» [3, с.316]. Привидів можуть бачити лише діти віком до сімнадцяти-вісімнадцяти років, саме вони стоять в авангарді захисту від Гостей, оскільки дорослі, які вже втратили чутливість є найуразливішими до смертельного дотику привида – «ефекту від тілесного контакту з *привидом*... розпочавшись із відчуття гострого нестерпного холоду, дотик привида швидко призводить до крижаного заніміння всього тіла... життєві органи один за одним припиняють діяти; тіло синіє й набрякає» [3, с.315]. Кожен привид у світі книжок Страуда є проявом одного і того ж образу привида лише з різними притаманними кожному окремому різновиду особливостями, як існують різні варіанти забарвлень «шерсті кішки».

Натомість у світі «Темних Початків» нами було виокремлено декілька потойбічних сутностей, які за тими чи тими ознаками підходять під опис привидів із фольклору – нічні привиди, душі та примари. Серед усіх трьох лише третій – примари – має найбільше спільних рис із наведеним вище визначенням, взятим за основу. Примари у одному зі світів, про які писав Пуллман, – це «примарні створіння, котрі, мов туман, плавали над луками та збиралися біля струмків і стоячої води... іноді їх зовсім не було видно, можна було розгледіти лише переливання світла, якесь мерехтіння, немов на дзеркало впала прозора завіса» [2, с.140]. Діти їх не бачать і примари їх не чіпають, лише дорослі здатні їх помітити і саме для них ці створіння становлять небезпеку: «Коли примара нападає на дорослого, це страшно бачити. Вони виїдають із нього частину життя... Вони залишаються

наодинці з примарою...Потім вони бліднуть і стають нерухомим. Вони ще живі, але їх ніби хто виїв зсередини» [2, с.68–69].

Таким чином, попри вищенаведені відмінності у зображенні привидів світу, створеного Джонатаном Страудом, та примар, про яких писав Філіп Пулман, все ж можна дійти висновку, що це авторські інтерпретації одного і того ж міфологічно-фольклорного образу привида, про що свідчать співпадіння ключових ознак (таких, як напів невидимість, шкода людям, діти як більш чутливі/невинні мають кращий захист) у обох проаналізованих випадках.

Література

1. *Ghost/spirit – Encyclopedia Britannica*. URL: <https://www.britannica.com/topic/ghost-spirit> (дата звернення: 15.04.2023).
2. Пулман Ф. *Магічний ніж*. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2008. 352 с.
3. Страуд Дж. *СХОДИ, ЩО КРИЧАТЬ* (перша книга серії «Агенція “Локвуд і К”»). Роман. Пер. з англ. Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2023, вид. 5-те. 320 с.

УДК 801.73

*О. Ю. Гуциця, к. філол. н., доцент,
Д. А. Катренко, студентка групи 101-ФФ
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

COMPOSITIONAL MEANING OF THE NON-EQUIVALENT VOCABULARY IN THE TEXT OF LYRIC POETRY IN TRANSLATION

In any language there are words that do not have lexical equivalents when they are translated into another language. The non-equivalent vocabulary (hereinafter – NEV) is a very peculiar and at the same time quite complicated and ambiguous category of lexical system of any language. NEV acts as the basis that brings texts together (original and translation), i.e. combines cultures, putting text-translation on the border of two cultures. NEV plays an important role in forming the sense of the whole text, acts as a kind of "chain" of the hierarchical semantic construction of the work, creates kind a of picture of the world. "To translate – it is necessary to understand – that is the first and the main law of translation," – successfully notes O. Kundzich [1].

Comparing poetic texts and their translations, one can notice that NEV can often play a leading role in a meaning organization of the content of the whole work, enter into a complex system of comparison and contrast with other strong positions (hereinafter – SP) of the text, form a wide range of associations and subtext. Appropriate transmission of such SPs is a necessary condition for reproduction not only of the semantic shades, but also the whole text content, because even the change of one element can cause the deformation of the whole hierarchy. For example, in the well-known poem by H. Heine "The Grenadiers"